

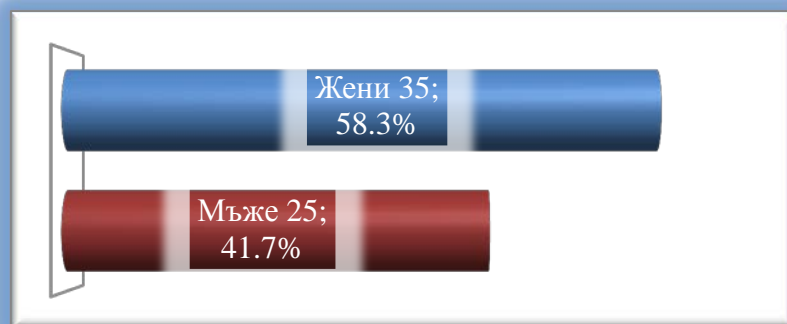
ПРОФИЛ НА ПОСРЕДНИЦИТЕ И АРБИТРИТЕ ОТ НОВИЯ СПИСЪК (2013 г.) КЪМ НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПОМИРЕНИЕ И АРБИТРАЖ

Посредниците и арбитрите се утвърждават от Надзорния съвет на Националния институт за помирение и арбитраж (НИПА) на основание чл.4а, ал.7, т.5 от Закона за уреждане на колективните трудови спорове (ЗУКТС). Определянето на посредниците и арбитрите съгласно същата разпоредба на ЗУКТС в списъците е право на националните представителни органи на представителните организации на работниците и служителите, и тези на работодателите. Държавата осъществява своите правомощия в лицето на министъра на труда и социалната политика (чл.9, ал.4 от ПУД НИПА). След проведената процедура в изпълнение на чл.36 от Кодекса на труда през 2102 г. и решенията на Министерски съвет от 25.07.2012 г. през м. декември 2012 г. Надзорният съвет на НИПА със свое решение откри процедура по определяне и утвърждаване на нови посредници и арбитри. На 26.02.2013 г. въз основа на официални писмени предложения на представителните на национално равнище организации на работниците и служителите, и на работодателите, както и на министъра на труда и социалната политика, НС на НИПА утвърди списъци на посредници и арбитри към института, които са обнародвани в Държавен вестник бр.35 от 12.04.2013 г.

Посредниците и арбитрите, включени в списъците на НИПА, трябва да отговарят на общи и специални изисквания, утвърдени от НС на НИПА. Всеки от тях има професионален опит в областта на трудовите и осигурителните отношения най-малко 3 години, както и добро име и авторитет в професионалните среди и обществото. Посредниците и арбитрите към НИПА притежават и други знания, опит или умения, които са от съществено значение за разрешаване на колективни трудови спорове. Предвид характера на арбитражните производства, арбитрите към НИПА трябва да бъдат и правоспособни юристи.

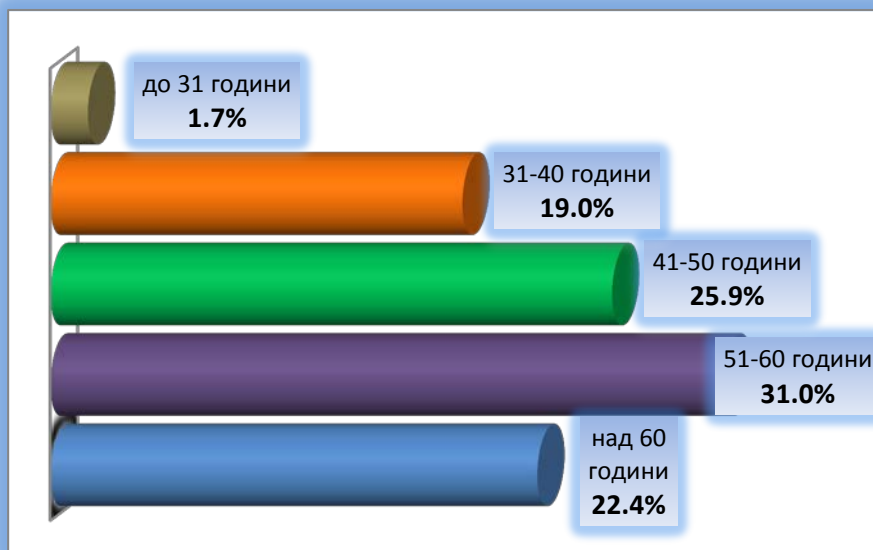
В настоящия кратък анализ са представени основни показатели, характеризиращи посредниците и арбитрите, утвърдени от НС на НИПА през февруари 2013 г. Съгласно постигнато съвместно решение в рамките на НС, списъкът на посредниците и арбитрите включва общо 72 лица, от които 36 посредници и 36 арбитри. Както посредниците, така и арбитрите, са определени по равен брой – 12, съответно от представителните организации на работниците и служителите, тези на работодателите, и от страна на държавата. Общо посредниците и арбитрите към НИПА са 60 души, като 12 от тях са утвърдени едновременно в списъците както на посредниците, така и на арбитрите.

Сред утвърдените за посредници и арбитри към НИПА жените са повече от мъжете. От общо 60 души жените са общо 35, или с 10 повече от мъжете, съответно съставляват по-голям дял – 58.3%, спрямо 41.7% относителен дял на мъжете.

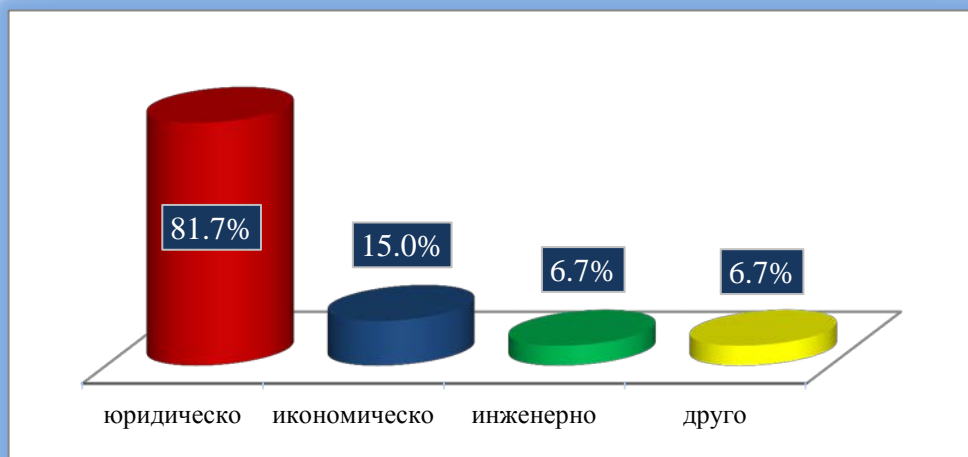

Значително по-висок е дялът на жените сред посредниците към НИПА – близо 2/3 (63.9%) спрямо 36.1% дял на мъжете, докато сред арбитражите мъжете са само с 4 души по-малко от жените.

По отношение на възрастовата структура се наблюдава относително равно представителство на посредниците и арбитражите по възрастови групи. Изискванията за професионален опит и придобити компетентности се отразява във факта, че най-висок относителен дял имат лицата във възрастовия диапазон 51-60 години – 31%. Почти равен е и дялът на предходната и следващата възрастови групи – лицата на възраст между 41 и 50 години имат относителен дял от 25.9%, а тези в групата над 60 години – 22.4%. Посредниците и арбитражите към НИПА на възраст до 40 години имат 20.7% дял в структурата по възраст.

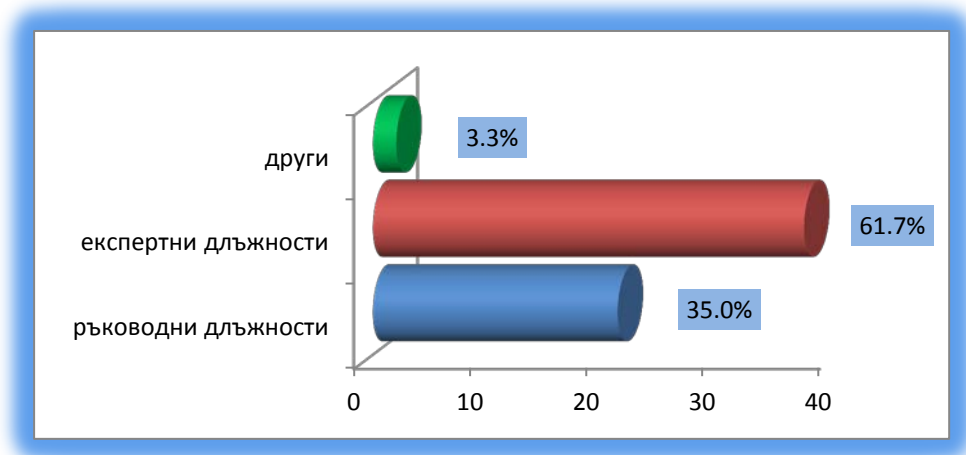
Предвид специфичният характер на функциите и целите, които имат посредниците и арбитражите, и съобразно критериите за тяхното определяне и утвърждаване, не е изненада, че в професионалната им структура преобладават лицата с юридическо образование – повече от 3/4 тях са юристи.

Процентите са повече от 100, тъй като 11.7% от посредниците и арбитражите имат повече от едно висше образование.

С икономическо и инженерно образование са съответно 15.0% и 6.7% от всички посредници и арбитри, а отново с 6.7% от тях имат друго висше образование – по психология, политология, педагогика, математика. От общия брой на посредниците и арбитрите с юридическо образование близо половината - 45%, упражняват адвокатска професия. Доктори по съответните науки - по право и по икономика, са 10% от лицата, включени в списъците на посредниците и арбитрите. В университети и научни институти работят 13.3% от тях.

Разпределението на посредниците и арбитрите по отношение на заеманите от тях длъжности също е показателно. Сред утвърдените за посредници и арбитри лица преобладават тези, заемащи експертни длъжности – 61.7%, следвани от лицата на ръководни длъжности – 35%.

Утвърдените от НС на НИПА лица от списъка са почти поравно разпределени от гл.т. на техния статус като посредници и арбитри. В предишния списък на посредниците и арбитрите фигурират 51.7% от тях, а тези, които са нови в него, съставляват 48.3%. По-голямо е обновлението на списъка на посредниците, в който 55.6% са новите лица, докато при арбитрите новите лица в сравнение с тези от предходния списък са по-малко – с относителен дял от 47.2%. Като цяло близо половината от лицата в обновения списък за посредници и арбитри към НИПА са нови. В тази връзка от непосредствена важност е провеждането на обучение относно специфични изисквания на процедурите по посредничество и арбитраж и тяхното прилагане.

